

Ornitologická pozorování 2019

Ornithological observations 2019

Lukáš KADAVA

Dětochova 45, 281 29 Žiželice; e-mail: louka.s@seznam.cz

Významná a zajímavá pozorování z východních Čech (kraje Pardubický a Královéhradecký) z roku 2019 byla vybrána z celkem 40 563 regionálních údajů, které byly vloženy ke dni 25. 4. 2020 do internetové Faunistické databáze České společnosti ornitologické (ČSO 2020). Na jedné straně je potěšitelné, že objem dat z regionu východních Čech v této databázi od roku 2010 stále narůstá, nicméně zejména oproti letům 2016 a 2017, kdy probíhalo mapování pro nový Atlas hnízdního rozšíření ptáků, se jedná o pokles. Ojedinelá data byla získána přímo od autorů pozorování.

Rok 2019 byl, stejně jako předchozí rok 2018, hodnocen jako rok suchý, ačkoli projevy hydrologického sucha v roce 2019 nebyly tak výrazné jako v předchozím roce 2018 (TOLASZ *et al.* 2020). Snížená hladina vody v mokřadech a litorálních porostech rybníků má za následek sezónní pokles početnosti některých mokřadních druhů ptáků (chřástali, bahňáci apod.). Zhruba od poloviny 90. let 20. století začíná průměrná roční teplota výrazně vzrůstat a minimálně od roku 2015 jsou roční teploty silně až mimořádně abnormální (TOLASZ *et al.* 2020). Regionálně se zvyšující počty záznamů například volavky stříbřité (*Egretta garzetta*), dudka chocholaté (*Upupa epops*) či káně bělochvosté (*Buteo rufinus*) mohou být reakcí ptáků na poměrně rychle se měnící podnebí (REIF *et al.* 2009).

Hraboší kalamita, zjištěná zejména v některých oblastech Moravy v roce 2019, se východočeskému regionu spíše vyhnula, přestože Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) v srpnu 2019 v rámci celorepublikového povolení trávení hlodavců plošně rozhozeným přípravkem Stutox II vydal povolení na převážně většinu okresů ve východních Čechách (SYCHROVÁ 2019a). V regionu nebyla zjištěna žádná mimořádná pozorování druhů, které jsou na dostupnosti hrabošů závislé, vysoký počet hnízdících motáků lužních (*Circus pygargus*) v sezóně 2019 je důsledkem dlouhodobě rostoucí populace, nikoli extrémními potravními možnostmi (POPRACH *et al.* 2016, K. Poprach *in verb.*).

Ze zajímavých faunistických událostí roku 2019 je třeba připomenout první doložené hnízdění vodouše rudonohého (*Tringa totanus*) v Ptačím parku Josefovské louky u Jaroměře. Návrat lužních bahňáků je dokladem úspěchu řízeného ochrannářského managementu lokality spočívajícím v pravidelném zaplavování luk a celkovém zvyšování retence vody v ptačím parku (SYCHROVÁ 2019b). Ve východních Čechách nebylo mezi lety 2000 a 2019 hnízdění vodouše rudonohého prokázáno a i pozorování tokajících ptáků byly vzácné (KADAVA 2017).

Také v sezóně 2019 probíhalo další obsazování nových lokalit husicí nilskou (*Alopochen aegyptiacus*), která byla jako hnízdící prvně zjištěna v národní přírodní rezervaci Bohdanečský rybník a v pískovně Štít u Chlumce nad Cidlinou (vlastní údaje, M. Randáček *in litt.*).

Rok 2019 byl nebyvale bohatý na zástupce dlouhokřídlých, zejména racků. V regionu východních Čech byl pozorován racek tříprstý (*Rissa tridactyla*) na třech lokalitách. Celkem se v průběhu listopadu 2019 pohybovali na území regionu minimálně tři jedinci. Zálety racka tříprstého mívají v některých letech ve střední Evropě charakter invazí (SCHRÖPFER 2001). Pozoruhodné je, že z celkových 15 záznamů v České republice v roce 2019 připadá na region východních Čech 13 z nich (ČSO 2020). Početnost tohoto druhu v posledních letech výrazně poklesla a tento pokles stále pokračuje (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2019). Racek velký (*Ichthyaetus ichthyaetus*) byl zjištěn v regionu na třech lokalitách. Vzhledem k termínům pozorování je možné, že šlo o jednoho jedince, který byl zaznamenán více pozorovateli na více místech. Přesto je to doklad toho, že racek velký patří k druhům pozorovaným ve střední Evropě v posledních letech stále častěji. V roce 2019 byly v regionu pozorovány také chaluha malá (*Stercorarius longicaudus*) a chaluha příživná (*Stercorarius parasiticus*).

V roce 2019 bylo nalezeno první společné nocoviště havrana polního (*Corvus frugilegus*) v Královéhradeckém kraji po roce 2000 (blíže viz KADAVA 2020). Nocoviště se nachází na ostrovech na pískovně Štít u Chlumce nad Cidlinou a havrani zde v zimní sezóně 2019/2020 nocovali společně s vránou šedou (*Corvus cornix*) a černou (*Corvus corone*), v menším počtu také s kavkou obecnou (*Corvus monedula*).

Mezi další zajímavé faunistické či fenologické údaje patří výskyt husy malé (*Anser erythropus*), první záznam potáplice lední (*Gavia immer*) v novém miléniu – dva jedinci na dvou lokalitách, dále dva nálezy výřečka malého (*Otus scops*), motáka stepního (*Circus macrourus*), prosincový výskyt motáka pochopa (*Circus aeruginosus*), či nejčasnější výskyt konipase citronového (*Motacilla citreola*) v České republice.

Pozn.: Pozorování pocházející z Faunistické databáze ČSO na adrese birds.cz/avif jsou označena jednou hvězdičkou, pozorování převzatá z webu Faunistické komise ČSO označujeme dvěma hvězdičkami, z databáze E-bird tři hvězdičky. Data přímo od autorů jsou pak bez hvězdičky.

Berneška tmavá (*Branta bernicla*)

16. 12. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex. v hejnu husí, *J. Rohlena**

Čírka obecná (*Anas crecca*)

26. 10. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 350 ex., *L. Hamáček**

Hoholka lední (*Clangula hyemalis*)

15. 12. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 F/imm., *A. Regner**

Husa velká (*Anser anser*)

16. 11. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 980 ex., *L. Urbánek, J. Výskočil**

Husa běločelá (*Anser albifrons*)

15. 3. 2019, Strašov, Strašovský ryb. (5959), cca 1 000 ex., *A. Zvára**

Husa malá (*Anser erythropus*)

3.–17. 3. 2019, Strašov, Strašovský ryb. (5959), 1 ex., *R. Šícha, J. Studecký, L. Roudný, M. Marešová, L. Kadava, F. Pochmon, A. Zvára, A. Boldiš**

Pozn.: Po pěti letech opět v regionu východních Čech. Celkově se jedná o šestý záznam (VRÁNA & KADAVA 2015). Záznam vede Faunistická komise ČSO doposud jako neuzavřený (J. Šírek in litt.).

Husa indická (*Anser indicus*)

23. 3. 2019, Ohaveč, Ostruženské rybníky (5557), 1 ex., *G. Kašpar**

14. 4. 2019, Újezd u Sezemic, Újezdský ryb. (5861), 1 ex., *Š. Šembera**

Husice liščí (*Tadorna tadorna*)

11. 9. 2019, Skochovice, ryb. Řiha (5758), 6 ex., *J. Poříz**

Husice nilská (*Alopochen aegyptiacus*)

26. 5. 2019, Štít, pískovna Štít (5858), 1 pár vodí 7 pull., *L. Kadava**

26. 7. 2019, Zálší, Zálešský ryb. (6063), 1 pár vodí 5 pull. (všech 5 pull. bylo úspěšně vyvedeno), *J. Mach**

11. 8. 2019, Hradištko II, Proudnický ryb. (5858), 1 pár vodí 3 pull. (všechna mláďata v průběhu srpna a začátkem září pravděpodobně uhynula), *L. Kadava**

18. 8. 2019, Lázně Bohdaneč, NPR Bohdanečský ryb. (5960), 1 pár a 3 odrostlá pull., *M. Randáček*

Obr. 1: Husa malá (*Anser erythropus*) u Strašovského rybníka (5959), 9. 3. 2019. Foto: L. Kadava.

Fig. 1: Lesser White-fronted Goose (*Anser erythropus*), Strašovský pond (5959), 9th March 2019. Photo by L. Kadava.

Obr. 2: Husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*) s mláďaty v NPR Bohdanečský rybník (5960), 18. 8. 2019. Foto: M. Randáček.

Fig. 2: Pair of the Egyptian Goose (*Alopochen aegyptiaca*) guarding three chicks, National nature reserve Bohdanečský pond (5960), 18th August 2019. Photo by M. Randáček.

17. 12. 2019, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 77 ex., H. Císařová, M. Peitner*
Pozn.: Uvedeny jsou pouze nové hnízdní lokality. Počty shromážděných husic na Pardubicku jsou v rámci regionu rekordní, dosavadní maximum v České republice bylo zjištěno 9. 2. 2019 u Otvic u Chomutova, celkem 180 ex. (V. Tejrovský in KUBELKA et al. 2019).

Husice rezavá (*Tadorna ferruginea*)

6.–8. 3. 2019, Slavětín nad Metují, ryb. Tuří (5662), 2 ex., J. Vaněk, M. Staněk, A. Žížková, J. Lachman, J. Rohlena*

17. 3. 2019, Káranice, pole (5859), 2 ex. (pár), P. Brandl*

28. 4. 2019, Zálší, Zálešský ryb. (6063), 3 ex., M. Janoušek*

4.–18. 5. 2019, Dobříkov, mokřina u Ržů (6062), 1 M, D. Benák, M. Fejfar, P. Bergmann, M. Bacílek*

5. 7. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 ex., L. Kadava*

Hvízdák eurasijský (*Anas penelope*)

1. 5. 2019, Opatov, ryb. Hvězda (6164), 1 pár, F. Jetmař, M. Janoušek*

16. 6. 2019, Lázně Bohdaneč, NPR Bohdanečský ryb. (5960), 1 M, 1 F, J. Pláteník, Z. Sečánská*

Hvízdák chilský (*Anas sibilatrix*)

10. 2. – 24. 5. 2019, Pardubice, Zámecký park (5960), 1 M, *K. Kudláček, L. Praus, M. Borský, G. Kašpar, P. Palčej, M. Bacílek**

Kachnička karolínská (*Aix sponsa*)

10. 2. – 2. 4. 2019, Pardubice, Zámecký park (5960), 1 pár, samec z páru v Zámeckém parku byl 2. 4. 2019 nalezen uhynulý, *K. Kudláček, M. Staněk, J. Rohlena, L. Praus, M. Borský, P. Palčej**

13. 2. 2019, Černíkovice, Černíkovický ryb. (5863), 1 M, *M. Staněk, J. Rohlena**

Morčák prostřední (*Mergus serrator*)

14. 4. 2019, Svitavy, Dolní ryb. (6264), 1 F, *J. Mach**

9. 11. 2019, Sopřeč, Sopřečský ryb. (5959), 1 M., *J. Krejčík**

Pozn.: Uvedena jsou pouze pozorování mimo VN Rozkoš.

Morčák velký (*Mergus merganser*)

7. 5. 2019, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 1 pár, *K. Čihák**

9. 6. 2019, Heřmanice, řeka Labe (5661), 1 F vodi 4 pull., *R. Waldhauser**

7. 7. 2019, Havlovice, řeka Úpa (5562), 7 juv., *D. Bubák**

31. 12. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 150 ex., *A. Regner**

Pozn.: Údaje z ornitologického parku Josefovské louky naznačují možnost hnízdění jednoho páru, morčáci byli opakovaně pozorováni od počátku května do konce července, bohužel však pouze jednotlivě, bez mláďat (ČSO 2020). U záznamu od řeky Úpy jde o nevzletná mláďata s nedorostlými letkami, velikostí už téměř srovnatelná se samičí (D. Bubák in litt.).

Polák malý (*Aythya nyroca*)

20. 4. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 ex., *Z. Souček**

23. 4. – 26. 5. 2019, Opatov, ryb. Hvězda (6164), celkem 5 záznamů 1 M, *M. Janoušek, F. Jetmar**

Turpan hnědý (*Melanitta fusca*)

17. 4. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 23 ex. (max. počet na lokalitě v roce 2019), *A. Regner, M. Staněk, A. Holub**

Zrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*)

10. 6. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 35 ex., *A. Zvára**

15. a 21. 12. 2019, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 4 ex., *J. Pláteník, Z. Sečánská, H. Císařová, M. Peitner**

Potáplice malá (*Gavia stellata*)

18. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 7 ex. (max. počet na lok. v roce 2019), *F. Pochmon**

Potáplice severní (*Gavia arctica*)

15. 5. 2019, Svitavy, Dolní ryb. (6264), 1 ex. v s. š., *J. Mach, M. Janoušek**

24. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 2 ex. (1 ex. v s. š.), *J. Machán a další pozorovatelé**

25.–29. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *L. Kadava, D. Vodnárek, V. Čížek, J. Rohlena, A. Regner, A. Holub**

Potáplice lední (*Gavia immer*)

17. 11. 2019, Tisová, ryb. Chobot (6063), 1 imm. ex., *M. Seidlová** (FK 109/2019)

22. 11. – 31. 12. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 imm. ex., *A. Regner a další pozorovatelé** (FK 84/2019)

Pozn.: ŽDÁREK (1987) uvádí z nádrže Rozkoš v letech 1975–1986 celkem čtyři záznamy tohoto druhu. V novém miléniu jde o dva první záznamy z východních Čech.

Potápka roháč (*Podiceps cristatus*)

8. 6. 2019, Kobylice, Štěpánský ryb. (5759), 27 párů, *L. Kadava**

28. 11. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 300 ex. (max. počet na lokalitě v roce 2019), *J. Vaněk, M. Staněk**

Pozn.: Na Štěpánském rybníku (8,7 ha) nalezena semikolonie osmi hnízd. V bývalém okrese Hradec Králové jde o největší zjištěnou hnízdní hustotu na lokalitě po roce 2000 (KADAVA 2019).

Obr. 3: Potáplice lední (*Gavia immer*) na nádrži Rozkoš (5662), 17. 12. 2019. Foto: L. Vaněk.

Fig. 3: Common Loon (*Gavia immer*) on the Rozkoš Water reservoir (5662), 17th December 2019. Photo by L. Vaněk.

Potápka rudokrká (*Podiceps grisegena*)

25. 3. 2019, Svitavy, Horní ryb. (6264), 1 ex., *J. Mach**

28. 9. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 ex., *M. Janoušek**

17. 11. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 2 ex., *A. Boldiš, F. Pochmon**

19. 11. – 31. 12. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *H. Císařová, M. Peitner, A. Regner, A. Holub**

Potápka černokrká (*Podiceps nigricollis*)

14. 4. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 86 ex., *A. Regner, A. Holub**

12. 5. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1 pár, *P. Bergmann**

Pozn.: U záznamu z Rozkoše jde o dosavadní nejvyšší počet migrantů na lokalitě po roce 2000. Ptáci byli zastíženi ve dvou hejnkách pozorovaných současně cca 200 metrů od sebe na Zátopě – 62 ex. a 24 ex. (A. Regner in litt.). Těsně před napuštěním přehrady uvádí ŽĎÁREK (1987) kolonii cca 200 párů v letech 1970 a 1971.

Potápka žlutorohá (*Podiceps auritus*)

23. a 24. 11. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 11 ex. (max. počet na lok. v roce 2019), *A. Regner, A. Holub, A. Zvára**

2. 12. 2019, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 1 ex., *H. Císařová, M. Peitner**

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*)

12. 10. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 614 ex. nocuje, *L. Urbánek, J. Výskočil**

Kormorán malý (*Phalacrocorax pygmeus*)

17. 4. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *A. Regner, M. Staněk, A. Holub**

28. 4. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 ex., *V. John, M. Kišelová**

Bukač velký (*Botaurus stellaris*)

3. 4. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1 ex., *L. Urbánek, J. Výskočil**

25. a 30. 4. 2019, Jaroměř, Jaroměřský ryb. (5661), 1 ex. hlas, *J. Vaněk**

27. 4. 2019, Ohaveč, Ostruženské rybníky (5557), 1 ex., *M. Kožuško**

24. 5. 2019, Sruby, Podedvorní ryb. (6062), 1 ex., *M. Janoušek**

24. 11. 2019, Ohaveč, Ostruženské rybníky (5557), 1 ex., *M. Kožuško**

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*)

22. 5. 2019, Starý Ples, ryb. Starý Ples (5661), 1 ex., *B. Michálek**

30. 5. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 M, *M. Randáček**

1. 6. 2019, Jevíčko, biocentrum Finsterlova hlubina (6366), 1 ex., *L. Novotný**

5. 7. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 F, *L. Kadava**

Volavka bílá (*Egretta alba*)

19. 4. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 8 ex. (z toho 2 ex. v s. š.), *L. Kadava**

26. 10. 2019, Sopřeč, Sopřečský ryb. (5959), 250 ex., *J. Pomykal**

Obr. 4: Volavky bílé (*Egretta alba*) v NPR Bohdanečský rybník (5960), 19. 10. 2019. Foto: H. Kučerová.
Fig. 4: Great Egrets (*Egretta alba*) at National nature reserve Bohdanečský pond (5960), 19th October 2019. Photo by H. Kučerová.

29. 10. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 350 ex., H. Kučerová*
Pozn.: Na podzimních shromaždištích, zejména na Pardubicku, jsou volavky bílé nezhřídka početnější než volavky popelavé. V sezóně 2019 bylo poprvé v regionu východních Čech sečteno více než 300 jedinců na lokalitě.

Volavka stříbřitá (*Egretta garzetta*)

26. 4. 2019, Králova Lhota, ryb. Závěšťák (5761), 1 ex., M. Staněk*
20. 5. 2019, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 1 ex., B. Michálek*
7. a 8. 6. 2019, Žichlínek, poldr (6165), 1 ex., P. Moutelík, H. Císařová*
7.–22. 8. 2019, Stěblová, písňík Oplatil (5860), celkem tři záznamy vždy 2 ex., L. Praus*
17. 8. 2019, Dvůr Králové nad Labem, v obci (5560), 1 ex., K. Čihák*
21. 8. – 18. 9. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 8 záznamů 1–4 ex., L. Kadava, L. Hamáček, T. Tureckí, V. Švestková*
5. a 6. 9. 2019, Třebařov, Velký Třebařovský ryb. (6166), 1 ex., H. Císařová*
Pozn.: U záznamu ze Dvora Králové se jednalo o ptáka lovicího na řece Labi, původem uprchlého z místní zoologické zahrady, pozorována v intravilánu města až do provincie (K. Čihák, M. Staněk in litt.).

Kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*)

23. 6. 2019, Slatina, ryb. Netušil (6063), 1 ad. + 3 imm. ex., J. Bartoš*
3. 8. 2019, Ohaveč, Ostruženské rybníky (5557), 6 imm. ex., M. Kožuško*
2. 9. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 4 ex., J. Studecký***

Káně bělochvostá (*Buteo rufinus*)

24.–31. 3. 2019, Krasíkov, jeteliště (6166), celkem 4 záznamy vždy 1 ex., *P. Moutelík**

30. 3. 2019, Ostřetín, u obce (5962), 1 imm. ex., *T. Bělka**

22. 4. 2019, Žichlínec, u obce (6165), 1 ex., *P. Moutelík**

22. 4. 2019, Lubník, u obce (6166), 1 ex., *P. Moutelík**

30. 8. 2019, Běchárky, u obce (5757), 1 ex., *M. Kožuško**

Pozn.: Záznamů káně bělochvosté v regionu východních Čech každoročně přibývá.

Moták lužní (*Circus pygargus*)

8. 6. 2019, Babice, pole u obce (5859), nález hnízda s třemi vejci, hnízdění neúspěšné, pravděpodobně v důsledku prudkých dešťů, *L. Kadava**

Pozn.: V roce 2019 hnízdilo v regionu východních Čech 27 párů, což je rekordní počet (K. Poprach in verb.). Populace tohoto druhu v regionu stále stoupá (POPRACH et al. 2016, K. Poprach in verb.). V případě hnízdění u Babic se jedná o návrat druhu na lokalitu po deseti letech.

Moták pilich (*Circus cyaneus*)

19. 5. 2019, Choustníkovo Hradiště, u obce (5561), 1 M, *J. Vaněk**

23. 6. 2019, Radíkovice, u obce (5760), 1 M, *P. Blahník**

18. 7. 2019, Opatov, u obce (6164), 1 imm. ex., *F. Jetmar**

Moták pochop (*Circus aeruginosus*)

25. 12. 2019, Kozojedy, u obce (5658), 1 M, *M. Kožuško**

Obr. 5: Kvakoši noční (*Nycticorax nycticorax*) na rybníku Netušil (6063), 23. 6. 2019. Foto: J. Bartoš.

Fig. 5: Black-crowned Night Herons (*Nycticorax nycticorax*) at Netušil pond (6063), 23rd June 2019. Photo by J. Bartoš.

Obr. 6: Hnízdo motáka lužního (*Circus pygargus*) v ječném poli u Babic (5859), 8. 6. 2019. Foto: L. Kadava.
Fig. 6: Cutch of Montagu's Harrier (*Circus pygargus*) in Barley field near Babice (5859), 8th June 2019. Photo by L. Kadava.

Pozn.: Prosinec 2019 byl na území ČR teplotně nadnormální (SEDLÁKOVÁ 2020). Mírný průběh podzimu a zimy je pravděpodobnou příčinou celkem 12 záznamů motáka pochopa v listopadu a prosinci 2019 v České republice (ČSO 2020).

Moták stepní (*Circus macrourus*)

19. 10. 2019, Strašov, Strašovský ryb. (5959), 1 M, L. Kadava* (FK 119/2019)

Včelojed lesní (*Pernis apivorus*)

20. 8. 2019, Mlýnec, u obce (5657), 5 ex., M. Kožuško*

Chřástal kropenatý (*Porzana porzana*)

18. 4. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1 volající M, M. Fejfar*

25. 4. 2019, Opatov, Nový ryb. (6164), 1 ex., L. Urbánek, J. Výskočil*

25.–29. 4. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 ex., J. Mach, M. Janoušek*

30. 4. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 ex., L. Dobiášová*

2. 5. 2019, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 1 ex., B. Michálek*

12. 10. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 ex., L. Urbánek, J. Výskočil*

Chřástal malý (*Porzana parva*)

14. a 16. 6. 2019, Cholenice, ryb. Kojetín (5657), 1 volající M, G. Kašpar*

Jeřáb popelavý (*Grus grus*)

6. 1. 2019, Pardubice (5960), 40 ex. přelet nad městem, Š. Šembera*

23. 1. 2019, Loukonosy, u obce (5858), 17 ex. přelet, P. Kafka*

14. 2. 2019, Dříteč, popílkoviště (5860), 40 ex., A. Zvára*

4. 9. 2019, Slavhostice, ryb. Smíchov (5758), cca 100 ex. přelet, M. Bacílek, J. Zouzalík, O. Beněš*

3. 11. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 165 ex., A. Regner*

23. 12. 2019, Staré Ždánice, u obce (5860), 61 ex., H. Císařová, M. Peitner*

Pozn.: Zimní výskyty včetně zvyšující se početnosti jeřábů jsou ve východních Čechách stále častější, centrem zimního výskytu v regionu je Pardubicko.

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*)

22. 2. 2019, Opatov, Nový ryb. (6164), 1 ex., F. Jetmar*

15. 4. a 11. 5. 2019, Telecí, podmáčená louka u obce (6363), 1 ex., J. Hejtmánková*

20. 4. 2019, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 13 ex. (3 M tok), K. Čihák*

26. 5. – 12. 6. 2019, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 1 ex. „tiká“, B. Michálek*

8. 5. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1–2 ex. tok, M. Fejfar*

16. 12. 2019, Opatov, Nový ryb. (6164), 1 ex., F. Jetmar*

22. 12. 2019, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 3 ex., O. Valeš*

Pozn.: Na lokalitě Rzy považuje M. Fejfar (in litt.) na základě záznamů z hnízdní doby hnízdění 1–2 páru za pravděpodobné. Ptačí park Josefovské louky je pravidelným hnízdištěm již od roku 2017 (MICHÁLEK et al. 2018).

Obr. 7: Zimující jeřábi popelaví (*Grus grus*), na pozadí obec Staré Ždánice (5860), 20. 12. 2019. Foto: L. Praus.
Fig. 7: Wintering Common Cranes (*Grus grus*) near Staré Ždánice (5860), 20th December 2019. Photo by L. Praus.

Bekasina větší (*Gallinago media*)

19.–28. 4. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), celkem tři záznamy 1 ex., *P. Bergmann*, *M. Fejfar*, *J. Studecký**

Břehouš černoocasý (*Limosa limosa*)

27. 4. 2019, Slavětín nad Metují, ryb. Tuří (5662), 1 ex., *J. Vaněk**

5. 9. 2019, Provodov-Šonov, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *M. Kubelík*, *L. Klaudivová**

Jespák bojovný (*Philomachus pugnax*)

22. 4. 2019, Zálší, Zálešský ryb. (6063), 68 ex., *J. Mach**

Jespák písečný (*Crocethia alba*)

3. 9. 2019, Slavhostice, ryb. Smíchov (5758), 1 ex., *O. Beneš*, *M. Kožuško**

Jespák rezavý (*Calidris canutus*)

9.–12. 9. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5960), 1 ex., *A. Dušek*, *L. Kadava*, *J. Studecký*, *Z. Souček**

Jespák šedý (*Calidris temminckii*)

13. 5. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 15 ex., *M. Janoušek**

Pozn.: Doposud nejvyšší počet zjištěný na Svitavsku (J. Mach in litt.).

Jespáček ploskozobý (*Limicola falcinellus*)

9. 9. 2019, Břehy, ryb. Buňkov (5959), 1 ex., *J. Studecký** (FK 62/2019)

Koliha malá (*Numenius phaeopus*)

4. a 6. 4. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *J. Studecký*, *J. Vaněk*, *O. Čížek**

19. 4. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1 ex., *P. Bergmann**

17. a 19. 7. 2019, Slavětín nad Metují, ryb. Tuří (5662), 1 ex., *G. Kašpar*, *L. Dobiášová**

Kulík bledý (*Pluvialis squatarola*)

24. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *J. Macháň*, *A. Regner*, *M. Staněk*, *L. Kadava**

Kulík písečný (*Charadrius hiaticula*)

26. 9. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 17 ex., *L. Kadava**

Pozn.: Doposud nejvyšší zjištěný počet na lokalitě.

Kulík zlatý (*Pluvialis apricaria*)

2. 3. 2019, České Meziříčí, Skršice (5762), min. 400 ex., *M. Staněk**

3. 3. 2019, Krasíkov, jeteliště (6166), 220 ex., *P. Moutelík**

Obr. 8: Jespák rezavý (*Calidris canutus*) na Třesickém rybníku (5960), 12. 9. 2019. Foto: L. Kadava.
Fig. 8: Red Knot (*Calidris canutus*) at Třesický pond (5960), 12th September 2019. Photo by L. Kadava.

Lyskonoh úzkozobý (*Phalaropus lobatus*)

3. 9. 2019, Slavhostice, ryb. Smíchov (5758), 1 ex., *O. Beneš, M. Kožuško**

Racek bělohlavý (*Larus cachinnans*)

12. 1. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 750 ex. (max. počet na lokalitě v roce 2019), *A. Regner**

18. 10. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), cca 500 ex., *L. Kadava**

4. 11. 2019, Mlýnec, ryb. Zrcadlo (5657), 370 ex., *G. Kašpar**

23. 11. 2019, Sopřeč, Sopřečský ryb. (5959), 350 ex., *J. Krejčík**

Racek černohlavý (*Larus melanocephalus*)

2. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), čtyři páry (pozorováno páření) + 1 imm. ex., *A. Regner**

29. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 3 ex., z toho 1 ex. nesoucí znaky křížence *Larus melanocephalus* x *Chroicocephalus ridibundus*. Světlejší kápě menšího rozsahu, jemnější zobák s méně výraznou kresbou, lehčí stavba těla, černá na špičkách ručních letek. Možnost přímého srovnání s rackem černohlavým i chechtavým, *A. Regner**

Pozn.: Podobný kříženec byl na lokalitě pozorován již v roce 2016. Údaje o pravděpodobných křížencích z České republiky jsou doposud velmi vzácné (viz KADAVA & VRÁNA 2017).

Racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*)

13. 4. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), kolonie, cca 1 500 ex., *J. Krejčík**
16. 4. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), kolonie, cca 3 000 ex., *A. Regner, J. Vaněk**
18. 5. 2019, Dobříkov, mokřina u Ržů (6062), 60 ex., zjištěno min. 11 hnízd, *M. Fejfar**
26. 5. 2019, Štít, pískovna Štít (5858), tři hnízda, ptáci inkubují, na lokalitě, 1. 5. 2019 raci nezjištěni. Mláďata při dalších kontrolách nezjištěna. Rackové obsadili holý kamenný blok při okraji ostrova, zbytek ostrova je v místech původní kolonie zarostlý, *L. Kadava**
Pozn.: Údaje z Rozkoše ukazují, jak snadno lze počty hnízdicích racků při běžném sčítání podhodnotit. V roce 2019 bylo provedeno sčítání hnízd racků na lokalitě pomocí dronu s výsledkem 3200 sečtených hnízd (V. Koza in KAFKA 2019). Na lokalitě Rzy byla v roce 2019 reálná početnost min. 25 párů a mohla se blížit až 50 párům (M. FEJFAR in litt.).

Racek malý (*Larus minutus*)

24. 4. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 150 ex. (max. počet na lokalitě v roce 2019), *J. Vaněk**

Racek tříprstý (*Rissa tridactyla*)

7.–10. 11. 2019, Sopřeč, Sopřečský ryb. (5959), 1 ad. ex., *J. Studecký, J. Grünwald, J. Krejčík, J. Macháň, R. Šícha, F. Pochmon, J. Malina, A. Zvára** (FK 90/2019)
16. 11. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 imm. ex., *L. Kadava** (FK 93/2019)
22. 11. 2019, Vysoké Mýto, ryb. Chobot (6063), 2 ad. ex., *M. Peitner, H. Císařová** (FK 94/2019)

Obr. 9: Racek tříprstý (*Rissa tridactyla*) na Třesickém rybníku (5859), 16. 11. 2019. Foto: L. Kadava.

Fig. 9: Black-legged Kittiwake (*Rissa tridactyla*) on the Třesický pond (5859), 16th November 2019. Foto: L. Kadava.

Obr. 10: Celkový pohled na kolonii racka chechtavého (*Chroicocephalus ridibundus*) na dělicí hrázi vodní nádrže Rozkoš (5662), 4. 5. 2019. Foto (z dronu): T. Bělka.

Fig. 10: Breeding colony of the Black-headed Gull (*Chroicocephalus ridibundus*) on dike of Rozkoš water reservoir (5662), 4th May 2019. Photo by T. Bělka.

Obr. 11: Detail kolonie racka chechtavého (*Chroicocephalus ridibundus*) na dělicí hrázi vodní nádrže Rozkoš (5662), 4. 5. 2019. Foto: T. Bělka.

Fig. 11: Colony of the Black-headed Gull on Rozkoš water reservoir (5662), 4th May 2019. Photo by T. Bělka.

Racek velký (*Ichthyaetus ichthyaeus*)

6. 11. 2019, Čeperka, písniček Čeperka (5860), 1 imm. ex., *L. Praus** (FK 110/2019)
 7. a 14. 11. 2019, Sopřeč, Sopřečský ryb. (5959), 1 imm. ex., *J. Studecký** (FK 110/2019)
 9. 11. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 imm. ex., *R. Šícha, F. Pochmon** (FK 111/2019)

Racek stříbřitý (*Larus argentatus*)

11. 10. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 2 imm. ex., *L. Kadava**
 31. 12. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ad., 1 imm., *A. Regner**

Chaluha příživná (*Stercorarius parasiticus*)

13. 7. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 imm., *J. Macháň** (FK 29/2019)

Chaluha malá (*Stercorarius longicaudus*)

3. 9. 2019, České Meziríčí, odkaliště cukrovaru (5762), 1 imm., *J. Rohlena** (FK 95/2019)

Rybák bahenní (*Chlidonias hybrida*)

2. 5. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 ex., *M. Jelínek****
 19. 5. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1 ex., *P. Bergmann**
 12. 6. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 2 ex., *P. Bergmann**

Rybák dlouhoocasý (*Sterna paradisaea*)

27. 4. – 29. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *J. Vaněk, A. Regner, Z. Souček, J. Studecký, J. Macháň** (FK 26/2019)

Rybák malý (*Sterna albifrons*)

5. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *A. Regner**

Rybák obecný (*Sterna hirundo*)

8. 6. 2019, Kosičky, pískovna Kosičky (5859), jeden pár, zdržují se na šterkovém ostrůvku, intenzivně varují a útočí na blízké husice nilské, při kontrole 20. 6. již nebyli zjištěni, *L. Kadava**

Rybák velkozobý (*Hydroprogne caspia*)

13. 4. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 ex., *J. Krejčík**
 28. 4. a 17. 8. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 3 ex., *A. Regner, J. Lachnan**

Pisla čáponhá (*Himantopus himantopus*)

18. 5. 2019, Josefov, Josefovské louky (5661), 1 ex., *K. Čihák**

Vodouš bahenní (*Tringa glareola*)

16. 7. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 55 ex., *J. Mach**

Vodouš rudonohý (*Tringa totanus*)

31. 3. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 20 ex., *P. Bergmann**

5. 6. 2019, Josefov, Josefovské louky (5661), 2 pull., *A. Janečková**

6. a 7. 7. 2019, Josefov, Josefovské louky (5661), 3 juv., *J. Pláteník, Z. Sečánská**

Pozn.: Na Josefovských loukách se v hnízdní době zdržovaly patrně dva páry, hnízdění minimálně jednoho páru bylo úspěšné, vzletnosti dosáhla min. tři mláďata.

Vodouš šedý (*Tringa nebularia*)

31. 3. 2019, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1 ex., *M. Fejfar**

Pozn.: Březnové záznamy patří nejen v regionu východních Čech mezi vzácné.

Vodouš štíhlý (*Tringa stagnatilis*)

14. 4. 2019, Semechnice, Semechnický ryb. (5762), 1 ex., *A. Regner**

22. 8. 2019, Slavhostice, ryb. Smíchov (5758), 1 ex., *M. Kožuško**

Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)

5. 10. 2019, Raná, u obce (6261), cca 15 000 ex., *T. Chvojka**

Pozn.: Ve dnech 4.–6. 10. 2019 byl v regionu východních Čech zaznamenán silný tah.

Holub doupňák (*Columba oenas*)

5. 1. 2019, Ostřetín, u obce (5961), 250 ex. nocuje, *T. Bělka**

Výreček malý (*Otus scops*)

12. 5. 2019, Hradec Králové, v intravilánu (5861), 1 ex. nalezen otřesený, vypuštěn 14. 5. v blízkosti nálezu, *A. Janečková**

2. 6. 2019, Výprachtice, v obci (6065), 1 ex. hlas, *R. Chaloupek**

Kalous pustovka (*Asio flammeus*)

25. 9. 2019, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 1 ex., *A. Janečková**

Vlha pestrá (*Merops apiaster*)

25. 5. 2019, Raná, u obce (6261), min. 2 ex., *T. Chvojka**

25. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *J. Rohlena, V. Čížek**

16. 8. 2019, Dašice, u obce (5961), 1 ex., *T. Oplocký**

Strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*)

11. 10. 2019, Chlumeck nad Cidlinou, v obci (5858), 1 F, *L. Kadava**

17. 10. – 19. 12. 2019, Litomyšl, v okolí rybníka Velký Košíř (6163), 1 M, *J. Bartoš,*

*L. Urbánek, F. Jetmar, M. Janoušek, H. Císařová, M. Peitner, J. Vyskočil, M. Sokol**

23. 10. 2019, Litomyšl, v okolí rybníka Velký Košíř (6163), 2 ex. (z toho 1 M), *J. Mach**

Raroh velký (*Falco cherrug*)

22. 12. 2019, Jevíčko, u obce (6366), 1 ex., *J. Bína**

Obr. 12: Strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*) u rybníka Velký Košíř v Litomyšle (6163), 17. 10. 2019. Foto: J. Bartoš.

Fig. 12: Syrian Woodpecker (*Dendrocopos syriacus*) at Velký Košíř pond near Litomyšl (6163), 17th October 2019. Photo by J. Bartoš.

Dřemlík tundrový (*Falco columbarius*)

17. 1. – 4. 4. 2019, Starý Bydžov-Stará Skřeneč (5758), zimování 2 F/imm. a 1 M, *M. Pavelka**

5. 12. 2019, Slatiny, u obce (5658), 2 ex., *M. Kožuško**

Poštolka rudonohá (*Falco vespertinus*)

24. 4. 2019, Dobruška, Pulice (5762), 2 M, *J. Rohlena**

11. 9. 2019, Vendolí, pole u letiště (6264), 3 juv., 20. 9. 2019 na tomtéž místě 1 juv., *J. Mach**

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*)

22. 5. 2019, Lužany, okolí obce (5660), jeden pár na hnízdišti, *J. Šolc**

7. 7. 2019, Labské Chřčice, PP Duny u Sváravy (5958), nález hnízda, vyvedena 2 juv., *L. Kadava**

25. 7. 2019, Josefov, Josefovské louky (5661), 2 pull. na hnízdě, *A. Janečková**

Pozn.: Poprvé zahnízdil jeden pár ostřížů v ornitologickém parku Josefovské louky v roce 2018 (KARLÍKOVÁ 2018).

Lelek lesní (*Caprimulgus europaeus*)

13. 9. 2019, Pardubice, Nemošice (5960), 1 ex. sedící na silnici, *L. Praus**

14. 9. 2019, Horní Jelení, les u obce (5962), 1 ex., *M. Hnízdil**

Chocholouš obecný (*Galerida cristata*)

7. 3. 2019, Vendolí, pole u obce (6264), 1 ex., *J. Mach**

Pozn.: Uveden pouze záznam mimo pravidelné oblasti výskytu v okolí Vysoké nad Labem, Osiček a Dolan (PRAUS 2013). Na všech těchto lokalitách bylo v roce 2019 prokázáno hnízdění (L. Praus, viz ČSO 2020).

Konipas citronový (*Motacilla citreola*)

6. 4. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 M, *J. Studecký**

11.–14. 4. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 F, *A. Regner, F. Pochmon, G. Kašpar, D. Benák, D. Benáková, P. Holec, O. Beneš, J. Zouzalík**

19. 4. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 M, *J. Švestka, B. Vlášková**

20. 4. – 8. 5. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), celkem čtyři záznamy vždy 1 F, *J. Vrána, L. Novák, P. Gregorová, M. Janoušek, J. Mach**

11. 5. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 M, *M. Janoušek, J. Mach**

Konipas luční (*Motacilla flava*)

5. a 6. 4. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 M *ssp. feldegg, M. Janoušek, J. Mach, J. Studecký**

28. 4. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 5 M *ssp. thunbergi, A. Regner**

3. a 13. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 M *ssp. thunbergi, Š. Vidner, J. Vaněk, J. Lachman**

13. 5. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 M *ssp. cinereocapilla, J. Mach, M. Janoušek**

Obr. 13: Konipas citronový (*Motacilla citreola*) na bahnech Lánského rybníka u Svitav (6264), 6. 4. 2019. Foto: J. Studecký.

Fig. 13: Citrine Wagtail (*Motacilla citreola*) on muds of Lánský pond near Svitavy (6264), 6th April 2019. Photo by J. Studecký.

15. 5. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 M *ssp. cinereocapilla*, A. Regner*
9. 8. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 150 ex., J. Hlaváček***

Konopka obecná (*Carduelis cannabina*)

16. 3. 2019, Krasíkov, jeteliště (6166), 500 ex., P. Moutelík*

Pozn.: V regionu nezvykle vysoký počet, který je zpravidla podmíněn přítomností silného potravního zdroje (PAČLÍK 2010).

Konopka žlutozobá (*Carduelis flavirostris*)

19. 1. 2019, Hronov, v obci (5563), 17 ex., J. Kulr*

28. 11. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 7 ex. (max. počet v roce 2019), F. Nosek*

Pozn.: Počet pozorovaných ptáků v Hronově je neobvyklý, takto vysoký počet bývá vzácný i na vodní nádrži Rozkoš, která je jedinou každoroční lokalitou s výskytem konopek žlutozobých v regionu (VANĚK 2019). O výjimečném postavení Rozkoše svědčí i fakt, že celých 91 % záznamů konopek žlutozobých v letech 2010–2019 pochází právě odtud (ČSO 2020).

Čečetka zimní (*Carduelis flammea*)

12. 1. 2019, Raná, u obce (6261), cca 270 ex., T. Chvojka*

Moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*)

17. 12. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 7 ex., H. Císařová, M. Peitner*

Linduška horská (*Anthus spinoletta*)

28. 12. 2019, Opatov, ryb. Hvězda (6164), 5 ex., F. Jetmar*

Pozn.: Rybníky u Opatova na Svitavsku jsou jsou jedinou oblastí ve regionu východních Čech, kde v zimní sezóně 2019/2020 zimuje 1–5 ex. Údaje, nasvědčující zimování 1–5 ex., byly zjištěny již v zimě 2019/2019 (JETMAR 2019, ČSO 2020).

Linduška rudokrká (*Anthus cervinus*)

6. 5. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 3 ex., M. Jelínek***

6. a 11. 10. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 ex., L. Kadava*

Pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*)

28. 6. 2019, Osík, Luční ryb. (6163), 1 F s hnízdní nažinou chycena, L. Urbánek*

Skřivan lesní (*Lullula arborea*)

31. 5. 2019, Pamětník, PP Pamětník (5858) 2 ad. + 3 čerstvě vzltná juv., L. Kadava*

29. 9. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), hejno 50 ex., L. Kadava*

Slavík tmavý (*Luscinia luscinia*)

22. 8. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 ex., M. Jelínek***

Slavík modráček střeoevropský (*Luscinia svecica cyaneacula*)

30. 3. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 11 zpívajících M, K. Bulíček*

21. 5. 2019, Mokré, mokřad u obce (5762), 1 F varující, patrně s potravou, K. Hromádka
Pozn.: Záznam od mořadu u obce Mokré je prvním záznamem prokazujícím hnízdění v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

5. 7. 2019, Kosičky, Třesický ryb, (5859), cca 50 500 ex., na lokalitě však nocuje pouze cca 12 000 špačků, zbytek odlétá JV směrem (pravděpodobně Bohdanečský ryb.), L. Kadava*

13. 7. 2019, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), cca 50 000 ex. nocuje, J. Machán*

2. 9. 2019, Hradištko II, Proudnický ryb. (5858), cca 130 000 ex., L. Kadava*

10. 9. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), cca 30 000 ex., A. Zvára*

Pozn.: Údaj z Rozkoše je doposud nejvyšší zjištěný počet na lokalitě. Relativně vzácné údaje o nocování špačků na Rozkoši jsou lokalizovány do vrbin v blízkosti kolonie racků při dělicí hrázi, popř. rákosiny rybníka Řemínek, vždy se jednalo o počty v řádu stovek ptáků, výjimečně do 20 000 nocujících špačků (A. Holub in litt.). Rovněž ŽDÁREK (1987) v druhé polovině 20. století významnější nocoviště nezmiňuje. U záznamu z Proudnického rybníka jde patrně o přesun nocoviště z blízkého Žehuňského rybníka, ještě 4. 7. 2019 na Proudnickém rybníku nocovalo pouze 18 500 špačků (KADAVA 2020).

Vrána šedá (*Corvus corone cornix*)

11. 9. 2019, Vendolí, u obce (6264), 100 ex., J. Mach*

Vrána obecná (*Corvus cornix/corone*)

27. 12. 2019, Štít, pískovna Štít (5858), min. 600 ex. nocuje, L. Kadava*

Pozn.: Počty nocujících vran se oproti zimní sezóně 2018/2019 ještě zvýšily, počty nocujících vran jsou nejvyšší zjištěné nejen v regionu východních Čech (srov. KADAVA 2018).

Havran polní (*Corvus frugilegus*)

27. 12. 2019, Štít, pískovna Štít (5858), cca 7 000 ex. nocuje, L. Kadava*

Strnad luční (*Miliaria calandra*)

9. 8. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 501 ex., J. Hlaváček***

23.–26. 10. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 50 ex., M. Janoušek*

12. 10. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 376 ex., L. Urbánek, J. Výskočil*

22. 12. 2019, Šestajovice, hnojiště (5661), 150 ex., A. Regner*

Pozn.: V posledním desetiletí se početnost strnada lučního zvyšuje (VRÁNA & ŽDÁREK 2010, KADAVA & VRÁNA 2016), v posledních dvou sezónách byly zjištěny doposud rekordní počty i na Svitavsku.

Strnad zahradní (*Emberiza hortulana*)

28. 4. 2019, Vitiněves, Vitiněvský ryb. (5558), 1 ex., Š. Bílek*

Sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*)

16. 4. 2019, Ohaveč, Ostruženské rybníky (5557), 2 ex., *M. Kožuško**
3. 5. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 ex., *M. Jelínek****
10. 6. 2019, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 ex., *A. Zvára**
19. 10. 2019, Hradištko II, Proudnický ryb. (5858), 5 ex., *L. Kadava**
26. 10. 2019, Mlýnec, ryb. Zrcadlo (5657), cca 10 ex., *P. Bergmann**
27. 10. 2019, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 ex., *M. Janoušek**

Břehule říční (*Riparia riparia*)

9. 8. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), cca 30 000 ex. ve smíšeném hejnu s vlaštovkou obecnou, *J. Hlaváček****

Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*)

5. 7. 2019, Kosičky, Třesický ryb. (5859), cca 10 000 ex., *L. Kadava**
9. 8. 2019, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), cca 20 000 ex. ve smíšeném hejnu s břehulí říční, *J. Hlaváček****

SUMMARY

This section provides interesting ornithological observations from the Eastern Bohemian region in 2019. Dry and hot spring and summer season 2019 could promote unusually frequent records of thermophilic bird species as Little Egret (Egretta garzetta), Eurasian Hoopoe (Upupa epops) and Long-legged Buzzard (Buteo rufinus). First successful breeding of the Common Redshank (Tringa totanus) in 21st century was realised in the Josefov Meadows Bird Reserve due effective management of water regime in this important bird area. Successful breedings of expanding Egyptian Goose (Alopochen aegyptiacus) were recorded in the National nature reserve Bohdanečský pond an Štít sandpit for the first time. At least three individuals of the Black-legged Kittiwake (Rissa tridactyla) were registered on November 2019 in district of Pardubice, Hradec Králové and Ústí nad Orlicí. Among the other rare species recorded in 2019 is at least one immature Pallas's Gull (Ichthyaetus ichthyaeus) observed in November 2019 at Rozkoš water reservoir, Sopřeč pond and Čeperka sandpit.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem pozorovatelům, kteří zadávají svá pozorování do do Faunistické databáze ČSO na adrese birds.cz/avif.

LITERATURA

BIRDLIFE INTERNATIONAL 2019: *Rissa tridactyla* (amended version of 2018 assessment). *The IUCN Red List of Threatened Species* 2019. Dostupné na <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2018-2.RLTS.T22694497A155617539.en>. Naposledy navštíveno 25. 4. 2020.

ČSO 2020: *Faunistická databáze České společnosti ornitologické*. Dostupné na <https://birds.cz/avif/>. Naposledy navštíveno 25. 4. 2020.

JETMAR F. 2019: Linduška horská (*Anthus spinoletta*). In: Vrána J. & Kadava L.: Ornitologická pozorování. *Panurus* 28: 101–118.

- KADAVA L. 2017: Hnízdění bekasiny otavní (*Gallinago gallinago*) a vodouše rudonohého (*Tringa totanus*) na Kolínsku. *Vanellus* 12: 39–44.
- KADAVA L. & VRÁNA J. 2016: Ornitologická pozorování. *Panurus* 25: 77–107.
- KADAVA L. & VRÁNA J. 2017: Ornitologická pozorování. *Panurus* 26: 79–105.
- KADAVA L. 2018: Neobvykle početné nocoviště vran (*Corvus corone/cornix*) na Královéhradecku. *Panurus* 27: 53–56.
- KADAVA L. 2019: *V mokrému království potápek roháčů*. Dostupné na <https://avifauna.cz/v-mokrem-kralovstvi-potapek-rohacu/>. Naposledy navštíveno 25. 4. 2020.
- KADAVA L. 2020: *Špaček obecný* (*Sturnus vulgaris*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné na https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=7898610. Naposledy navštíveno 23. 4. 2020.
- KADAVA L. 2020: Nové nocoviště havranů na Královéhradecku. *Avifauna E-zine* 4: 14–17. Dostupné na <https://avifauna.cz/e-zine/>. Naposledy navštíveno 23. 4. 2020.
- KAFKA P. 2019: *Zápis z podzimní schůze VČP ČSO 30. 11. 2019*. Dostupné na <http://www.vcpsoc.cz/wp-content/uploads/zapis-schuze-VCP.pdf>. Naposledy navštíveno 25. 4. 2020.
- KARLÍKOVÁ Z. 2018: *Česko je vyprahlé, ale Josefovské louky sucho netrápí – umělý mokřad překypuje životem*. Dostupné na <https://www.birdlife.cz/cesko-je-vyprahle-a-le-josefovske-louky-sucho-netrapi-umely-mokrad-prekypuje-zivotem/>. Naposledy navštíveno 23. 4. 2020.
- KUBELKA V., HAVLÍČEK J. & MIKEŠ V. 2019: Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách VI. *Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy* 59: 93–114.
- MICHÁLEK B., ZÁMEČNÍK V. & HAKL J. 2018: *Bekasina otavní* (*Gallinago gallinago*). In: Vrána J. & Kadava L.: Ornitologická pozorování. *Panurus* 27: 79–104.
- PAČLÍK M. 2010: Neobvyklá zimní koncentrace konopek obecných (*Carduelis cannabina*) na řepkovém poli. In: Pačlík M (ed.): Ornitologické zajímavosti. *Panurus* 19: 97–102.
- POPRACH K., KUNSTMÜLLER I. & VESELÝ J. 2016: *Moták lužní*. Tyto, z. s., Nenakonice.
- PRAUS L. 2013: Současné rozšíření chocholoušů obecných (*Galerida cristata*) ve východních Čechách. *Panurus* 22: 1–18.
- REIF J., VOŘÍŠEK P., VERMOUZEK Z., ŠTĚPÁNÝ K., KOSCHOVÁ M. & BEJČEK V. 2009: *Vliv globálních klimatických změn na vývoj početnosti ptáků v ČR*. Dostupné na <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zvlastni-cislo/vliv-globalnich-klimatickych-zmen-na-vyvoj-pocetnosti-ptaku-v-cr/>. Naposledy navštíveno 25. 4. 2020.
- TOLASZ R., ČEKAL R. & ŠKÁCHOVÁ H. 2020: Rok 2019 v Česku. *Meteorologické zprávy* 73/1: 1–11.
- SEDLÁKOVÁ K. 2020: *Prosinec 2019 na území ČR*. Dostupné na <http://www.infomet.cz/index.php?id=read&idd=1578492295>. Naposledy navštíveno 22. 4. 2020.
- SYCHROVÁ V. 2019a: *Tisková zpráva České společnosti ornitologické: Zemědělci budou plošně trávit hraboše. Zahynout mohou sovy, dravci i čápi*. Dostupné na <https://www.birdlife.cz/zemedelci-budou-plosne-travit-hrabose/>. Naposledy navštíveno 23. 4. 2020.

- SYCHROVÁ V. 2019b: *Tisková zpráva České společnosti ornitologické*: Vodouš rudonohý vyvedl mláďata na Josefovských loukách. Dostupné na <https://www.birdlife.cz/vodous-rudonohy-vyvedl-mladata-na-josefovskych-loukach/>. Naposledy navštíveno 23. 4. 2020.
- SCHRÖPFER L. 2001: Invazní výskyt racka tříprstého (*Rissa tridactyla*) v České republice v 80. letech a v první polovině 90. let 20. století. *Sylvia* 37: 109–114.
- VANĚK J. 2019: Zimní hosté na přehradě Rozkoš. Sněhule severní a konopka žlutozobá. *Avifauna e-zine* 2: 36–39. Dostupné na <https://avifauna.cz/e-zine/>. Naposledy navštíveno 18. 4. 2020.
- VRÁNA J. & KADAVA L. 2015: Ornitologická pozorování. *Panurus* 24: 69–106.
- VRÁNA J. & ŽĎÁREK P. 2010: Ornitologická pozorování 2009. *Panurus* 19: 103–118.
- ŽĎÁREK P. 1987: Ptactvo údolní nádrže Rozkoš. *Sborník VČP ČSO* 9: 1–102.

ERRATA:

V předchozím vydání Ornitologických pozorování (VRÁNA J. & KADAVA L. 2019: Ornitologická pozorování. *Panurus* 28: 101–118) došlo k vytištění chybného údaje, za který se omlouváme. Konkrétně se jedná o následující záznam:

Orlovec říční (*Pandion haliaetus*) – 22. 4. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), ~~2 ad., 13 imm.~~ ex., J. Studecký, J. Grünwald, J. Macháň, T. Mohač – oprava: 4 ex.